

TÄHEKE

NR. 9 1963

PEA MEELES NENDE NIMEDI!

See oli Suure Isamaasõja esimesel aastal. Hitlerlased lähenesid Krimmi linnale Kertšile. Kui selgus, et linna ei suudeta kaitsta, rajati linna taha mahajäetud kivimurdu maa-alune kindlus. Sinna suundusid partisanid.

Koos partisanidega läks maa alla ka Kertši koolipoiss, pioneer Volodja Dubinin.

Partisanid ei lasknud fašistidel päevagi tunda endid linna peremeestena: kord lendas õhku laskemoonaladu, samas rünnati vaenlase valveposte.

Hitlerlastel õnnestus varsti kindlaks teha partisanide asukoht. Nad mineeri-

sid ja müürisid kinni juurdepääsuteed kivimurdudele, kogu ala ümbritseti valvetornide ja okastraadiga. Nüüd ei pääsenud nende arvates enam keegi maa alt välja.

Siis päästiski partisanid hädast pioneer Volodja Dubinin. Kord enne sõda lennukimudelit katsetades oli Volodja leidnud prao, mis viis kivimurdude käikudesse. Seda ava ei olnud fašistid märganud. Volodja salakäigust pääses läbi ainult lapsekeha. Elu kaalule pannes pugus nüüd väike luuraja iga päev maa peale ja tõi teateid olukorrast linnas.

Ükskord märkas ta, kuidas fašistid mon-

teerisid kivimurdude juures suuri torusid. Nad tahtsid kivimurdude käigud vett täis pumbata.

Aega viitmata roomas Volodja maa alla tagasi. Õigel ajal hoiatatud partisanid ehitasid tammi ja suutsid selle abil veevood kõrvale tõrjuda.

Kertši ei loovutatud kauaks vaenlasele. Varsti vabastas meie armee linna. Ja jälle oli väike luuraja see, kes tõi sellest teate maa alla. Kuid tal endal ei õnnestunud võidu üle kaua rõõmu tunda: aidates sapööridel miine kahjutuks teha, puudutas ta kogemata üht lõhkekeha... Nüüd kannavad väikese luuraja nime paljud pioneerimalevad meie maal. Tema vapratest tegudest aga on kirjutatud raamat. Selle raamatu pealkiri on „Noorema poja tänav“. Loe sinagi see läbi!

VÄIKE LUURAJA

ELAR
KUUS

Koolis

Nad kõndisid piki koridori. Ümber sagis nii palju lapsi, et võttis Mihklil silmad kirjuks. Ta hoidis parema käega kramplikult mapi sangast, vasaku käega ema sõrmest kinni.

Ühe ukse ees ema peatus:

„Ongi sinu klass, mine aga sisse!”

„Tule sina ka!”

„Kes mind seal vajab... Näe, naabri Peep, ole te-maga!”

Läbisegi virvendavaid nägusid Mihkel ikka veel ei eraldanud, pigem vahtis maas jalgu. Nende otsas oli mitmesuguseid kingi, küll musti, küll valgeid, nahast ja riidest. Teiste seas lähenesid kollased saapad, paelad seotud tohutusse puntrasse, just Peebu sõlm. Mihkel tõstis pilgu – oligi Peep!

Mihkel laskis ema lahti ja palus oodata. Ise astus koos Peebuga klassi. Ka seal kihvas rahvast. Et julgem oleks, kibeles Mihkel pinki:

„Istume siia.”

„Siin on kellegi asjad juba sahtlis.”

„Ja omanikku juures pole?” imestas Mihkel. „Kraam võib võõraste keskel kaotsi minna.”

„Mis võõrad klassis on – aina oma koolivennad-õed.”

Nad leidsid istekoha ja Mihkel hakkas täpsemalt ringi vaatama. Oma koolivennad-õed?! Tõsijutt, akna all seisavad kaks tüdrukut, keda ta ei tunne, kuid kes siiski talle naeratavad. Ja, soh, kõrvalpingist viipab Jüri. Jüri isal on auto, poisil endal jalgratas. Mihkliga ta seni pole tegemist teinud, praegu aga viipab sõbralikult nagu heale tuttavale.

Samas kostab kellatirin. Sisse tuleb naine:

„Tere! Olen teie klassijuhataja. Seadke end ritta.”

„Ei tea, kuhu läheme?” küsib kellegi arglik hääl.

„Saali,” kostab kindlam hääl.

„Jah,” kinnitab klassijuhataja, „aktusele.”

Sa aeg, aktusele!

Nad kõndisid uuesti läbi koridori.

„Oodake!” hõikas Mihkel järsku teistele. „Unustasin oma uue mapi klassi!” Ja tahtis tagasi tormata.

„Las mapp olla!” rahustas teda klassijuhataja.

Nad marssisid saali, mis oli lapsi puupüsti täis. Ometi oli nende rivi jaoks hea plats jäetud, kõikidest kõige ette. Kui nad oma kohale asusid, tulid nende juurde ühed tüdrukud ning pistsid igaühele rinda ilusa lille ja kätte karbi värvipliitseite. Kogu saal plaksutas käsi.

„Ei tea, miks meid nõnda austatakse?” päris Mihkel Peebult tasa.

„Sellepärast,” kostis too, „et oleme ikkagi esimene klass.”

Poisid ajasid pead uhkelt püsti.

Prillidega õpetaja asus kõnepulti. Ta sõnu kuulata polnud Mihklil mahti, sest vahtis ümber.

„Kes need pikad seal taga on?” nõudis ta jälle Peebult.

„Puha koolivennad.”

Ka siin oma koolivennad, ja veel kui suured! Satub sihuke tänaval vastu, arvad, et kes teab mis onu, aga, ennäe, oma koolivend. Tükib keegi klutt sulle tuupi tegema, ei tohi, sest kutsud koolivenna appi...

Kui Mihkel klassi tagasi jõudis, krabas ta kohe mapi järele. See oli alles, niisama uus kui enne. Alles olid selles pinal, nuga, koguni võileib. Ja nüüd pani Mihkel sinna sisse ka värvipliitseite.

No mis sa ütled – ema pole tööpoolest enam nii igal sammul tarvis!

Illustreerinud E. PIKK

T

GEORGI GRAUBIN

undmatud sõbrad

SEDA INIMEST EI TUNNUD MA,
KES KORD MULLE MAJA EHITAS,
KUID TA TÖÖTAS HOOLSALT KOGU AJA,
TAHTIS, ET MA SAAKSIN KAUNI MAJA.

MUL ON SELJAS ILUS ULIKOND,
AGA SEE, KES ÖMBLES, VÕORAS ON.
KUID MA TEAN, ET VALMISTADES SEDA,
TAHTIS TEMA MULLE RÕOMU TEHA.

SEDAGI EI OLE NÄINUD MA,
KELLE TEHTUD MINU KINGAPAAR.
AGA OMETI TA IGA MINUT
MÕTLES ENDAMISI SOOJALT MINUST.

PALJU SÕPRU ON MUL KODUMAAL,
TIHTI MÕTLEVAD MU PEALE NAD.

M

ajava varahommik

AO AJAL IMELIK SAHIN EI LAKKA
MU AKENDE TAGA,
LINN ENNAST NUHIB JA PESEMA HAKKAB,
ENAM EI MAGA.
NIISKUSEST MUSTAVAL ASFALDINAHAL
JA KÖNNITEELINAL
VALGETES PÖLLEDES KOGUSID NÄHA
VÕIB HOMMIKUVINAS.
SUGISE SAJUS VÕI KEVADE SULAS,
KAS KULMAS VÕI KUUMAS,
JUST NAGU TAATIDE TATSAVAD JALAD
KRAABIVAD LUUAD.
KRAABIVAD LUUAD JA S'ARAVAD VASKSELT
MAJAHOIDJATE MÄRGID.
TÄNAV MEID HOMMIKUL TERVITAB VASTSELT
KUURITUD SÄRGIS.

Ulvi katsus paar korda nõnda astuda, et vasem jalg ainult varbaga maad puudutas. Kännal oli küll vähem valus, aga niisugust käimist nimetatakse ju lonkamiseks! Tüdruk vilksas pilgu teistele lastele: ega keegi teda hetkel tähele pannud? Ei, parajasti päriti mitmest suust:

„Lea, kas on veel kauge? On palju minna?“

Ulvi teritas kõrvu, et mida tähekesujuht vastab. Too hoidis niikuinii kaarti matkapaunast otsapidi väljas, nüüd tarvitsetes tal seda vaid natuke uurida.

„Jaamast siiani kõndisite seitse kilomeetrit jutiga ära. Kants peaks üsna varsti paistma, kui te ka edasi puhkust ei nõua.“

„Ei nõua, ei nõua!“ kinnitati. Juhan, kes fotoaparaadiga oli kogu rännu kestel ees liikunud, lisas:

„Ja mina teen kantsi-kangetest klõpsu.“ Matkajad vahtisid üle võsa, kaelad õieli.

„Paistab!“ hüüdis Eerik. Tema silmad võtavad kui binokliga.

Ulatudes kõrgele taevasse, ilmus kase-latvade vahele nagu tumeroheline sein, kantsimägi, kiskudes lapsi sörgile. Ulvi poetas end tasapisi kaaslaste selja taha, kus võis oma vasema jalaga kuidas tahes käia. Önn, et Eerik taha ei näe, mõtles ta.

Kuid see poiss nägi taha niisama hästi: „Ulvi jääb maha.“

Tõttajad keerasid päid, Ulvi pahandas:

„Mina jään maha? Kui soovite, lähen teist kõigest mööda! Pealegi keksides.“

Tüdruk kargas paremal jalal läbi rohu. Teistest möödudes näitas ta neile pikka nina. Mäest ronis ta kõige järsemat perve pidi kápuli üles, kuigi Eerik oli laugema külje leidnud.

Ulal noogutas tähekesujuht Lea: nii väledalt tulite, et on aega enne koju-

AINO TIGANE

MATKAL

Illustreerinud M. KERNUMEEŠ.

sõitu siin kõik täpselt järele vaadata... Eerik mõõtis sammudega kantsi pikkust-laiust, Liis ja Maia seletasid võidu:

„Raudrüütlid tungisid alt peale. Meie esivanemad seisid mөөkadega sellel kandilisel nukil ja löid nad pihuks-põrmuks.“

Juhan seadis fotoaparaadi valmis:

„Sellel nukil teengi kantsi-kangetest klõpsu.“

„Sina oma jutuga – need juba 700 aastat viimseni surnud,“ teadis Liis.

„Pole ühti... Kogunege! Naeratage!“

Muidugi polnud kantsi-kanged viimseni surnud, nende lapselapselapsed olid alles. Ometi ei saanud Juhan ka neid kohe pildistada. Ta torises:

„Ulvil mõru nägu.“

Ulvi istus ootamatult murule ja oigas: „Ma ei jaksa enam!“ Ta kiskus paljaks vasema jala, mille kand oli punetama hõõrdunud.

„Miks sa sellest enne ei rääkinud?“ küsis Lea.

„Ei tahtnud teid teel kinni pidada.“

„Ja oma valuga ta veel keksis!“ imestasid Maia ja Liis. „No tema paneme kangetepildi keskele.“

Et Ulvi seal ka naeratada suudaks, otsiti hulga peale jahe teeleht ning asetati haigele kannale. Ülesvõte tehti ära. Seal puudus ainult üks – ülesvõtja. See-eest kirjutas ta igale pildile, mille matkajatele hiljem jagas:

„Juhani foto.“

PALJU TÄHEKESI MEIL

ZINAIDA ALEKSANDROVA

PALJU TÄHTI TAEVAS,
PALJU TÄHTI MAAL,
TÄHED KREMLI KOHAL,
KREMLI TORNIL KA.
SÖDURI PILOTKAL
PUNAB TÄHEKE,
KANGELASE RINNAL
TEDA NÄHAKSE.
UKSKÕIK KUHU RONGIDEL
KA LÄHEKS TEE,
MEIE VEDURITEL
IKKA TÄHT ON EES.
LENNUKITE TIIBADELGI
TÄHED ALL.
PALJU TÄHTI TAEVAS,
PALJU TÄHTI MAAL.

MEIE TANJA TÄNA RÖÖMSALT TERETAB,
PUNAV TÄHEKE TA RINNAL ERETAB.
HÕLMAD HÄSTI VALLA, SEISATAMA JÄÄB,
OOTAB, MILLAL MINA TEMA MÄRKI NÄEN.
TERVE KLAAS OKTOOBRIKASTEKSAI SAU NUUD NEIL,
NÄETE SIIS, KUI PALJU TÄHEKESI MEILI

Tõlkinud H. MÄND

GRIGORI VIERU

Kastega leib

Kui Doru oli veel pisike, tegi ta söögi-
lauas igasuguseid vigureid. Ei maitse-
nud talle see toit ega maitse-
nud teine toit.

Doru sõi väga halvasti.

Ükskord küsis ema Dorult:

„Kas sa võileiba soovid?“

„Ei!“

„Aga keedisega saia?“

„Ei taha!“

Seda jutujamist kuulis isa pealt ja
küsis:

„Aga kas sa kastega leiba sööksid?“

„Millega?“ ei saanud Doru aru.

„Kastega,“ kordas isa.

Doru sügas kukalt – mitte ei teadnud,
mida selle peale vastata. Ta polnud
varem kastega leivast kuulnud. Kuid
igaks juhuks Doru hüüdis:

„Tahan küll kastega leiba!“

Illustreerinud H. JÕERÜÜT

„Hästi!“ oli isa nõus. „Ainult siis tuleb
hommikut oodata, sest hommikul on
kõige parem kaste.“

Hommikul vara äratas isa Doru. Nad
läksid koos viinamarjaväljale. Päike
polnud veel tõusnud.

„Kus siis kastega leib on?“ küsis poiss.
„Oota!“ ütles isa. „Nüüd aga võta labi-
das, töötame natuke. Siis kui päike tõu-
seb, on kõige parem kaste.“

Isa pani viinamarjapuhma alla hommiku-
eine, mille ta kodunt kaasa oli võtnud –
leivaviilaka, tüki juustu ja sibulat. Siis
ulatas ta pojale väikese labida, endale
võttis suurema. Mehed hakkasid tööle.

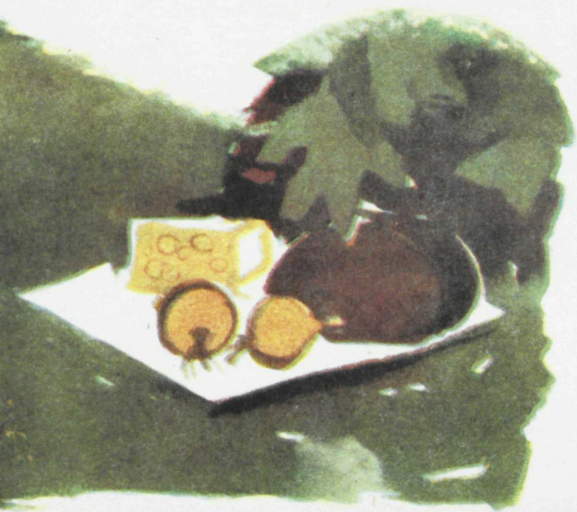
Doru kaevas põõsaste ümbert mulda, isa
samuti. Doru kitkus umbrohtu, isa sa-
muti. Doru tõstis tugele külge maha-
langenud vääte, isa samuti. Mehiselt te-
gid mõlemad tööd.

„Aga kus siis kastega leib on?“ küsis
lõpuks Doru. „Ma tahan süüa.“

Just sel hetkel tõusis viinamarjavälja
kohale päikeseketas.

„Nüüd võime sööma hakata,“ lausus isa.
Ta ulatas Dorule tüki leiba, millel sära-
sid kastepiisad.

„No kuidas on, kas maitseb?“ küsis isa.
„Maitseb,“ vastas Doru. „Maitseb väga!“
Poiss oli näljane ning sõi suure isuga. Ja
tõepoolest, see leib oli väga maitsev,
sest sellel sätendasid hommikused kaste-
piisad.

HAI

OLIVIA SAAR

ME TUBA ON OOKEAN, SUGAV JA LAI,
JA PÕRANDAL PÕONUTAB KOLETU HAI.

TUUL LOKSUTAB LAINEID JA LAEVAD ON TEEL,
HAI SAADAB NEID LAEVU MEREVEEL.

TA SUUREM ON LAEVADEST, TUME TA KUUR,
JA SABAGA SÕUAB – SEE ON TEMA TUUR.

SA KARDAD VIST TEDA, ET KOLE TA KOON?
SEE ON UKS VÄGA SÕBRALIK LOOM.

ON OOKEAN TUBA, KÕRGE JA LAI,
HAIST UUESTI VALLATU JÕMPSIKAS SAI.

VAALAKÜTT

KALJU KANGUR

KÄES KÕIEJUPP,
ENN RINGI KÄIS,
KULL RONGIGA, KULL RATSA.
OU SAI TA JALAJÄLGI TÄIS.
KÄIS, RÄNDAS
TATSA-TATSA!

ENN KUTTIS VAALA.
KUTTIS TUND
JA TEINE TUND
JA KOLMAS...
ENN KUTTIS NII
JA KUTTIS NAA,
ET MAA
JA TAEVAS TOLMAS.

TA KUTTIS KELDRIS,
KAPSAMAAL,
PUU OTSAS,
NAABRIPERES.
KÕIK ASJATAI
MIKS?
HIRMUND VAAL
END VARJAS
SUURES MERES.

IRA LEMBER

Oi kui igav
meie Annil –
tütavad kõik nukud, kannid.

Raamatuidki
juba peast
Anni jutustada teab.

Aia ääres
Anni kõlgub,
igavus vaid meeles mölgub.
Emal elada
on hea,
igavusest ta ei tea.

Päeva vabrikus
ta veedab,
öhtul meile peseb, keedab.

Annil aga
vana vigo,
temal – ikka igav, igav!

Meil sadamas juhtus kord
säärane lugu: kail sõitev trak-
tor libastas, kukkus vette ja
uppus. Önn, et juht jõudis
õigel ajal kabiinist välja
hüpata. Mis nüüd teha?

Mööda sadamasilda tuli pikk
tugev mees. Nägu päikesest
pruun, nahk kätel krobeline
justkui kadakakoore. Ta küsis:
„Mis lahti on?“ Traktorijuht
kaebas oma häda. Mees kuu-
las ja heitis käega: „Tühi asi!
Lähnen vee alla. Panen trakto-

rile trossid ümber, siis võite
ta kraanaga üles tõsta.“

„Kuidas sa lähed? Oled küll
pikk mees, aga siin tuleb vesi
sul ikkagi üle pea,“ hoiatas
madrus, kes siin sadamas vii-
bis esimest korda.

„Õige mul sügavus, millega
hirmutada!“ lausus mees ja
kiirustas minema.

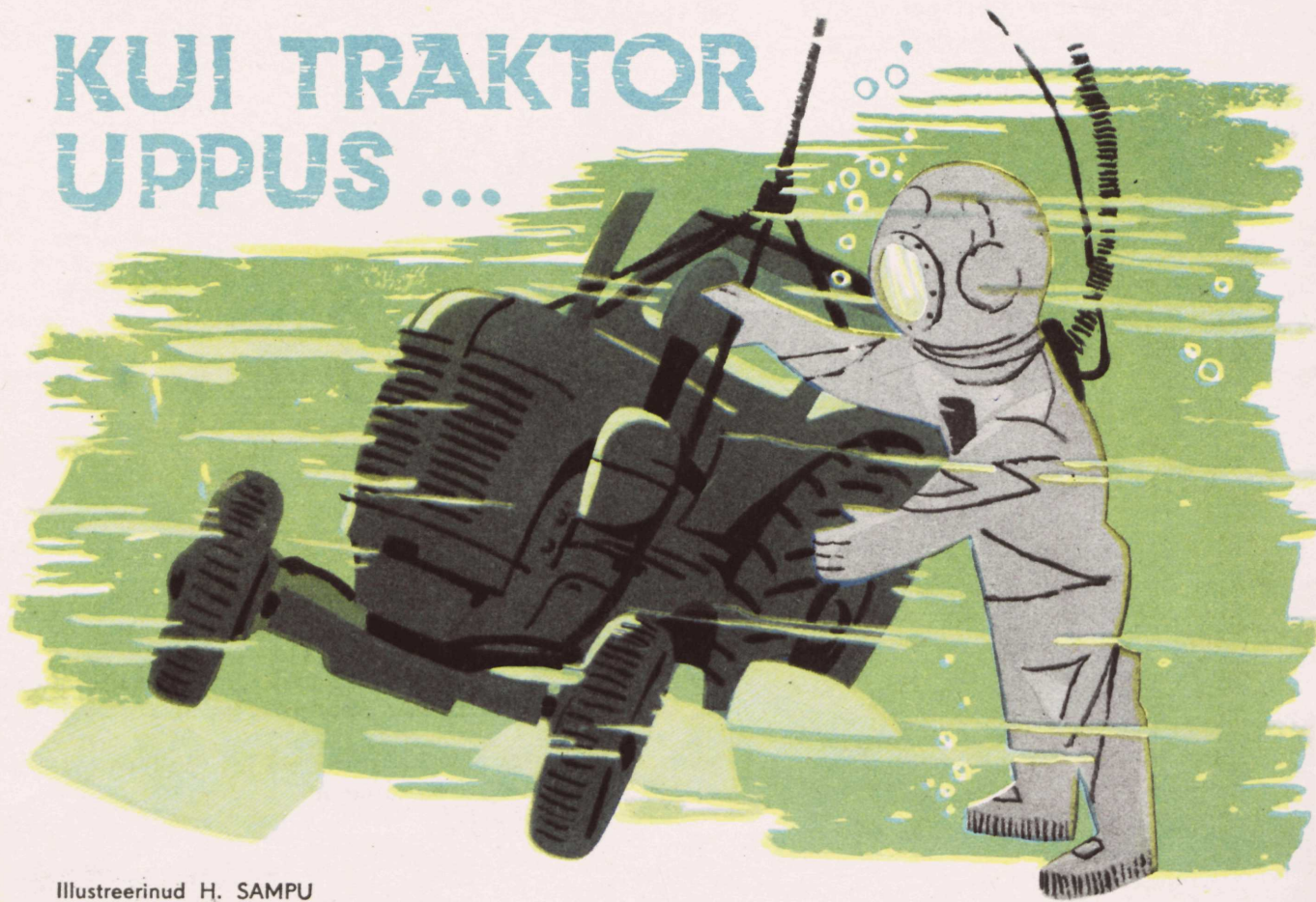
„Kiidukukk ja muidu lubaja!“
pahandas madrus.

Kraanamehed vaatasid mad-

rust ja muigasid, kuid ei lau-
sunud sõnagi. Varsti lähenes
kaile kaater. Kinnitas otsad
sadamasilla külge. Kaatri
tekil seisis seesama pikk
mees, kes traktorile vee alla
lubas järele minna.

„Too on sadama tuuker
August Albo,“ ütlesid nüüd
kraanamehed. Tuuker ajas
paksud kummiriided selga.
Siis pandi talle pähe katla-
moodi, vasest kuppel, millel
olid ümmargused klaasist

KUI TRAKTOR UPPUS ...

Illustreerinud H. SAMPU

vaateaknad nagu hiigelkala silmad. Jalas olid tal rasked tinatallaga saapad, et tuuker merepõhja vajuks ja et vesi teda sealt pinnale tagasi ei tõstaks. Nüüd ühendati tuuker veel õhuvoolikute ja telefonijuhtmetega.

Redel lasti kaatri pardalt merre. Seda mööda laskus see veidras ülikonnas mees vette. Varsti näitasid ainult pinnale kerkivad veemullid kohta, kus mees merepõhjas oli. Kaatris töötasid pumbad. Need saatsid tuukrile voolikute kaudu õhku alla. Telefoni teel sai juttu ajada.

„Traktor on siinsamas. Andke

trossid!” käsutas tuuker. Tema hääl ei olnud hirmu varjugi. Tuukril on ju vee all töötamine igapäevane asi.

Varsti rippus traktor kõrgel kraanavaierite otsas, nõrisev ja märg justkui veest väljatõstetud kassipoeg. Vahe seisis ainult selles, et traktor ei rabelnud ega siputanud, nagu kiisu oleks teinud.

Ka tuuker oli merepõhjust üles tulnud ja ronis oma kummikestast välja. Enne kui traktorijuht teda tänada jõudis, sõitis kaater minema.

„Polnud see mees kiidukukk ega muidu lubaja ühti!” pidi madrus nüüd oma sõnad tagasi võtma.

HERMAN SERGO,
Tallinna Merekaubasadama
kapteni abi

HELJO MÄND

Suure puu lapsed

Sirjele ei meeldinud esimene september. Siis sai Mall endale portfelli ja raamatud ja vormikleidi ning läks kooli. Sirje aga pidi koju jääma.

Sirjel polnud kodus midagi teha. Vanaema ütles küll, et mängigu nukkedega. Aga üksi oli igav mängida. Sirje läks õueväravale vaatama. Võib-olla Mall tuleb koolist? Mall ei tulnud.

Tuli hoopis valge koer. Koer jäi värava juurde seisma ja löötsutas.

„Kuhu sa jooksed?” küsis Sirje.

„Auh-auh-vauhh,” haukus koer, „niisama.”

„Kas on lõbus niisama joosta?”

„On küll.”

„Ma tulen sinuga kaasa,” ütles Sirje.

„Tule!” kutsus koer.

Algul jooksis koer ees ja Sirje taga, siis jooksis Sirje ees ja koer jäi tema kannule. Sirje tahtis koerale näidata, et ka tema oskab kiiresti joosta.

Nad jõudsid parki. Seal oli must koer. Valge koer hakkas temaga hullama

ja Sirje jäi jälle üksi.”

Sirje nägi suurt puud.

„Tere!” ütles Sirje.

„Tere!” vastas puu ja kõigutas oma lehti. Need olid tal väga laiad ja haralised. „Näen, et oled viisakas tüdruk. Kas tahad minu lastega mängida?”

„Tahan küll,” ütles Sirje, „aga kuidas ma saan su lastega mängida? Ma ei tunne ju neid.”

Suur puu kõigutas nüüsti oma lehti ja lehtede varjust hüppasid alla mitu rohelistes okaskasukates palli.

„Õh kui palav on maas!” hüüdsid nad üheskoos. „Ülal lehtede varjus oli palju jahedam!”

„Siina ei paistnud vist päike,” ütles Sirje.

Pallid võtsid oma rohelistes okaskasukad seljast ja nüüd tundis Sirje nad kohe ära.

„Ma tean teid küll! Te olete pruunid kastanimunad. Mall on teid mitu korda koju toonud. Ta teeb teist koolis loomi ja linde. Kas te tahate loomad ja linnud olla?”

„Tahame,” ütlesid väikesed kastanimunad.

„Kastanimu, kas ma võin nad oma koju viia?” küsis Sirje.

„Võid,” noogutas kastanipuu latva.

Sirje pani kastanimunad tasku ja läks koju. Kodus ootas teda vanaema.

„Kuhu sa nii kauaks jäid? Mul hakkas sinu pärast juba mure,” ütles vanaema.

„Ma käisin Mallele kastaneid toomas,” vastas Sirje ja pani lauale kümme läikivat pruuni kastanimuna.

HELJU RAMMO

KUULUS TÜDRUK

Just mõni päev enne uue kooli-aasta algust esines Marju televiisoris. Ta laulis seal kaks laulu.

Pärast ütles isa: „Marju, sa esinesid üsna tragilt,“ ja ema lisas naljatades juurde: „Lõõritasid nagu lõoke.“

Isa ja ema rohkem sellest ei rääkinud, kuid Marju mõtles oma esinemisele vahetpida-

mata. Ja mida rohkem mõtles, seda tähtsamaks ta oma meelest muutus. Ta hakkas koguni kujutlema, kuidas teda nüüd klassikaaslased koolis vastu võtavad. Mõtles, et kõik kogunevad imetledes tema ümber ja

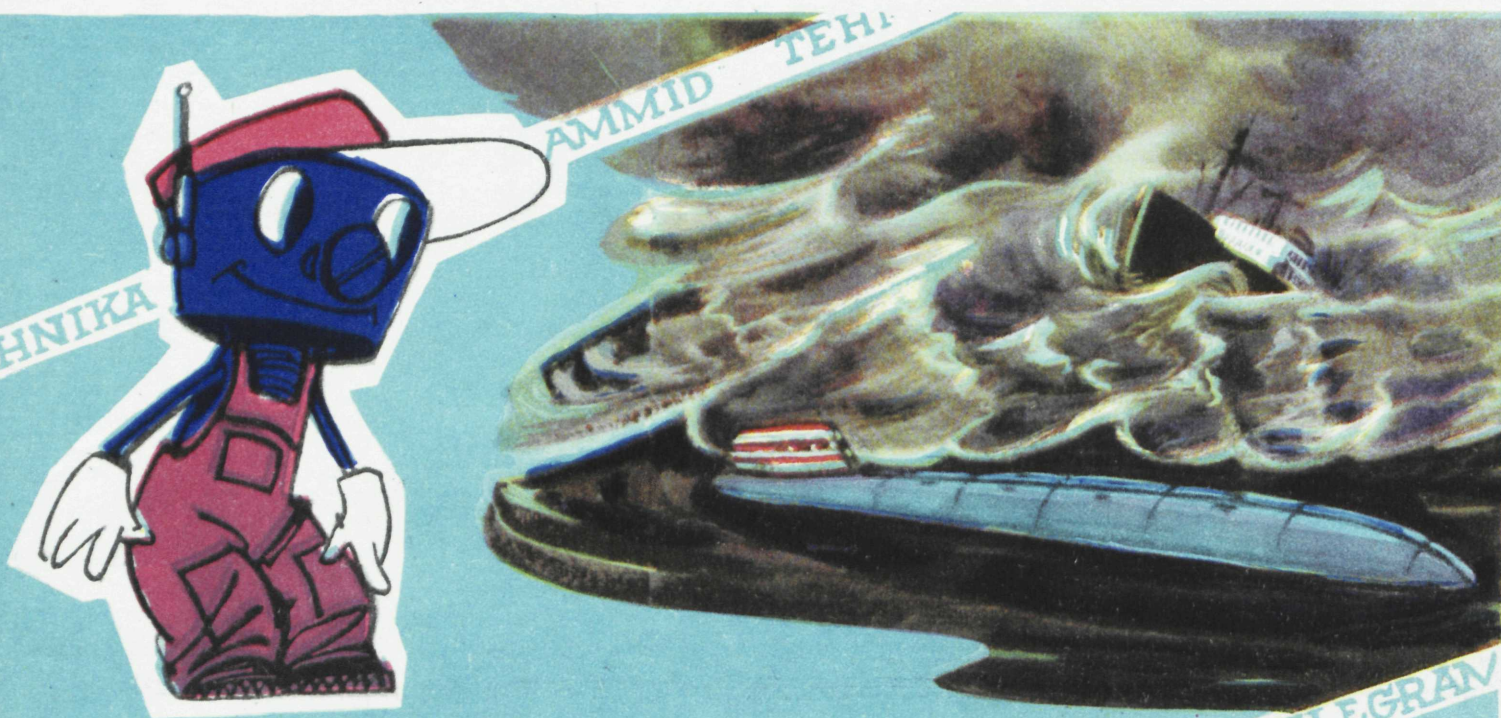
kiidavad teda üksteise võidu. Sellepärast läks Marju esimesel septembril hästi vara kooli ja jäi koridori akna juurde seisma. See oli suur aken ja seal pidid teised teda otsekohe nägema.

Tulid Ene ja Anne. Tüdrukud aga jutustasid teineteisele midagi nii hoogsalt, et ei märganudki Marjut ja läksid tast mööda.

Saabusid Urve, Mihkel, Siiri, Urmas ja Ilme. Need jälle otsustasid äkki treppidest üles võidujooksu korraldada ja suures jooksutuhinas ei märganud ka nemad Marjut.

„Kuidas ometi keegi mind ei näe?“ muutus Marju juba kannatamatuks. Kuid siis ilmus Jüri. Ja Marju pani tähele, et poiss hakkas teda kohe uudishimulikult silmitsema. „Kindlasti nägi ta mind televiisoris esinemas,“ mõtles Marju heameelel ja soovis, et Jüri ruttu ta juurde jõuaks.

Varsti Jüri jõudiski Marju juurde. Keerutas nagu alati ninaga ja küsis: „Marju, ütle, miks sind kohe esimesel koolipäeval nurka seisma pandi?“

LAEVAD VEE ALL

PUHUB KOVA TUUL. MEREL MÄSSAB TORM. VAATA, KUIDAS REISILAEV ON LAINETES KULIELI KUID VEE ALL ON VAIKNE. SEAL SÕIDAB RAHULIKULT ALLVEELAEV. TULEVIKUS HAKKAVADKI REISI- JA KAUBALAEVAD VEE ALL SOITMA. NAD EI TARVITSE SIIS RAJUILMA KARTA. JA VÕIVAD SÕITA TALVEL KA JÄÄ ALL. PEALEGI LIIGUVAD LAEVAD VEE ALL KIIREMINI KUI VEE PEAL.

KLAAS- MAJAD — „IMEAIAD“

Mulda ei ole. Peenrad on tehtud päekivikillustikust. Toru kaudu juhitakse taimede juurtele toitevedelik.

Tallinna lähedal on Sommerlingi-nimeline sovhoos. Paar-kolm aastat tagasi tulid siia linnanoored tööle. Tulid — ja jäidki sovhoosi elama. Niivõrd hakkas neile maaelu meeldima. Nüüd kutsutakse seda sovhoosi noorte sovhoosiks.

Kuid sellest me pikemalt juttu ei tee. Räägime hoopis noorte klaasmajadest-„imeadadest“.

Päikese käes helgivad pikad madalad klaasmajad. Need on kasvuhooned. Põrandad on kaetud musta rammusa mullaga. Siit saavad taimed toitu. Kurgi- ja tomatitaimed on jämedate vartega ja kasvavad täismehe pikkuseks ning pikemakski. Nende rohelised lehed on laiad ja lopsakad. Kurgid on pikad-pikad, tomatipallid suuremad kui rusikas. Niisuguseid vägevaid kurke ja tomateid lageda taeva all peenardel ei kasva.

Ent mis see siis on? Ühe kasvuhoone põrand ei ole musta mullaga kaetud. Siin on hoopis päekivikillustikust peenrad. Taimed kividest toitu ei saa, nad surevad ju nälga?

Ei sure! Kurgitaimed kasvavad ülihästi. Isegi paremini kui need mis mustas mullas kasvavad. Kurgid saavad rutem valmis ja neid on palju rohkem.

Selge ime, eks ole?

Imet ei ole siin midagi. Taimi toidetakse. Kolm-neli korda päevas voolab torude kaudu päekivikillustikust peenardele toitevedelik. Niimoodi kavatakse ka teistes kasvuhoonetes hakata kurke ja tomateid kasvatama.

Kõik, mida võib kasvuhoonetes näha, on saanud kommunistlike noorte Tiiu Väinsaare, Anne Noode, Helje Nurme ja teiste hoolsa tööga. Seda teavad hästi ka Vaida kooli ning mitme Tallinna kooli poisid ja tüdrukud. Nemad aitasid kevadel sovhoosis kapsaid istutada ja juurviljapõldu rohida.

Kasvuhoonetes hoitakse aasta läbi ühesugune soojus ja niiskus. Just niisugune, nagu taimed vajavad. Sadagu õues külma vihma või paukugu pakane, ikka kasvavad kasvuhoonetes toredad kurgid, tomatid ja roheliste pealsetega sibulad. Sellepärast võib ema ka südatalvel ja varakevad, kui õues midagi ei kasva, tuua kauplusest värsket köögivilja.

Paljudes sovhoosides ja kolhoosides on rajatud kasvuhooned. Säärased klaasmaju-„imeadu“ ehitatakse järjest juurde. Nii on otsustanud meie partei ja valitsus. Linnarahvas hakkab saama ikka rohkem ja rohkem köögivilja.

EINO TALI

VAIKSEL AASAL LAANES LAIAS
KARU-MEMM AVAS LASTEAIA.
TOAL OLID KUUSETUVEST SEINAD,
VAIBAKS PEHMED METSAHEINAD,
SÄNGIDEKS OLID SAMBLATUTID,
PINKIDEKS OLID PÖÖSANUTID.

LASTEAEED LÄKS RUTTU MOODI,
PALJU LAPSI SINNA TOODI:
JÄNESE-EMA TÕI JÄNESEPOJA,
ORAVA-EMA TÕI ORAVAPOJA,
AGA REBASE-EMA,
KELLE TÕI TEMA?
EKS TEMA TOONUD OMA NUTIKA
PUNASE REBASEKUTSIKA.

HUNDI-ISA VEDAS PAHURA MOEGA
KÄPPAPIDI OMA HUNDIPOEGA,
ÜTLES: „MU LAPSI ON VEIDIKE RÄPAKAS,
TEISI VÕIB NÄHVATA KIHVA VÕI KÄPAGA.
TOON TA NUUD SIIA KÄITUMISTUNDI,
LOODAN, ET TEETE TAST VIISAKA HUNDI!“

HELVI JURISSON

Karu-memme LASTEAEED

KARU-MEMM LAPSED KÕIK ISTUMA PANI,
KUI KORRAGA HUNT ÜTLES JÄNKULE:
„HANI!“
JÄNKU SEE KAHVATAS,
NUTMA SIIS PAHVATAS.
AINULT REBASEPOJU EI KAOTANUD PEAD,
HUNTI TA MUKSAS JA ÜTLES: „KAS TEAD,
JÄNKU ON JÄNKU JA HANI JÄÄB HANEKS
JA KES SEDA NEILE KA PAHAKS PANEKS
AGA SINA JU OLED VA KRIIMSILMNE SUSI
JA SEE TOOB SIIN KÕIGILE PAHANDUSI!“

„LAPSED!“ LAUSUS KARUTÄDI.
SEE ON HÄBI,
ET TE EI SAA HÄSTI LÄBI!
NUUD AGA PEAME PILLERKAARI,
MÄNGIME KÕIK VIIMAST PAARI!“

OH NEID HUUDEID, KILKAMISI,
OH NEID VÕIDUSILKAMISI,
TRALL KÄIS MITME VERSTA TAHA,
KUUSELT PÖRUS KÄBI MAHA!
HUNT AGA HUNDITEMPE TEGI –
AJAS TIHTI MÄNGUD SEGI.

NÕNDA TERVE SUVEAEG
TÖÖTAS METSAS LASTEAED.

KUI AGA MAHA LANGES LUMI,
KARU-MEMMEL TULI UNI.
LASTEAEED LÄKS LAIALI,
KASVATUS JÄI POOLELI.

Illustreerinud V. HURT

ARVA

KADRI SEENELKÄIK

Oktoobrilaps Kadri ei olnud kunagi metsas käinud. Kui õpetaja tegi klassile ülesandeks kirjutada viimasest seenerkorjamisest, otsustas Kadri kõik oma peast välja mõelda. Näe, mis ta kirjutas!

„Kaasikus kasvas rohkesti kukeseeni. Need olid ussitanud, sellepärast me neid ei korjanud. Korjasime hoopis riisikaid. Riisikad olid ilusate valgetäpiliste punaste kübaratega.

Varsti olid meil korvid täis.

„Tänavu on hea seeneaasta,“ ütles vanaema. „Ilm pidas ju kogu aeg kuiva.“

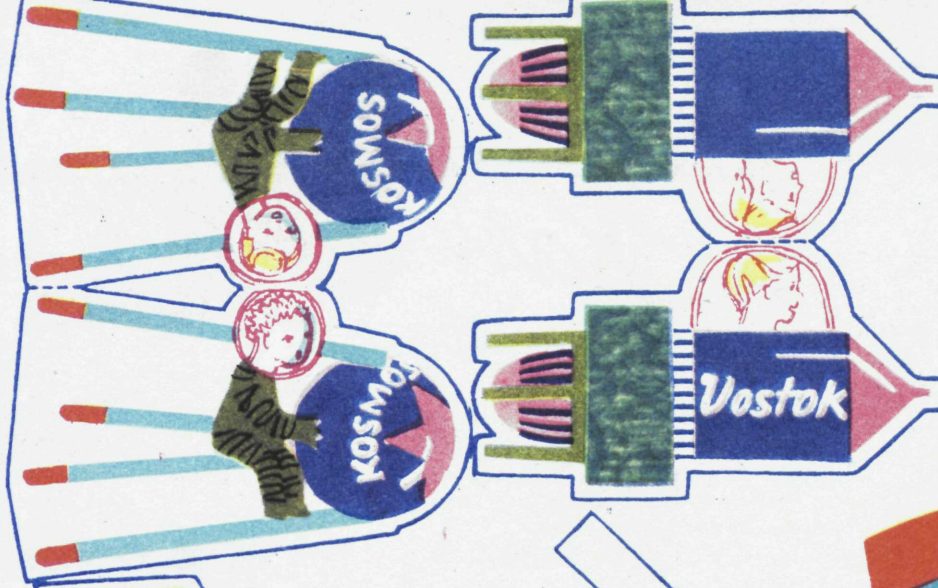
Järgmisel päeval otsustasime jälle seenele minna.“

Kui õpetaja Kadri kirjutust luges, vangutas ta pead.

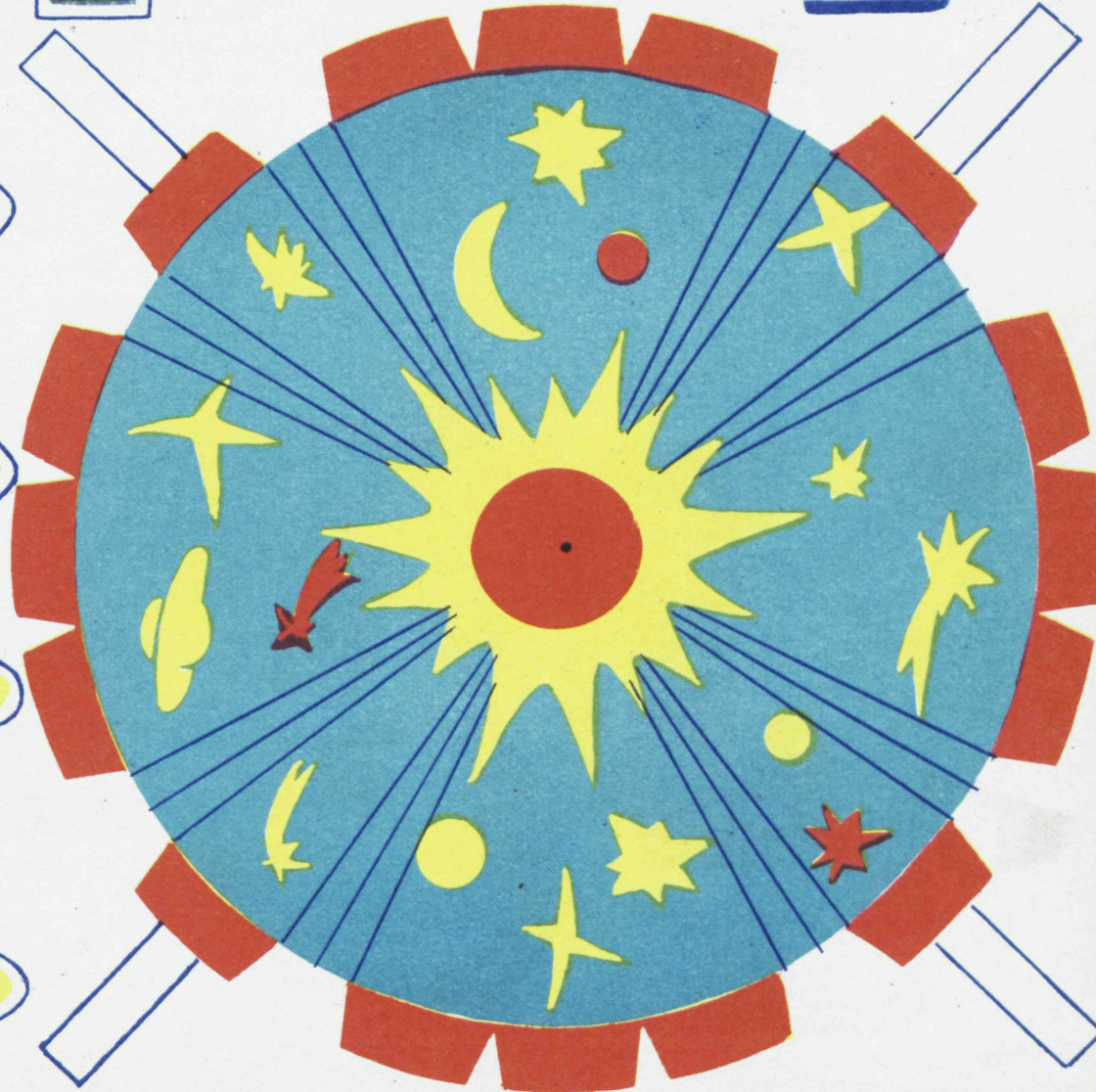
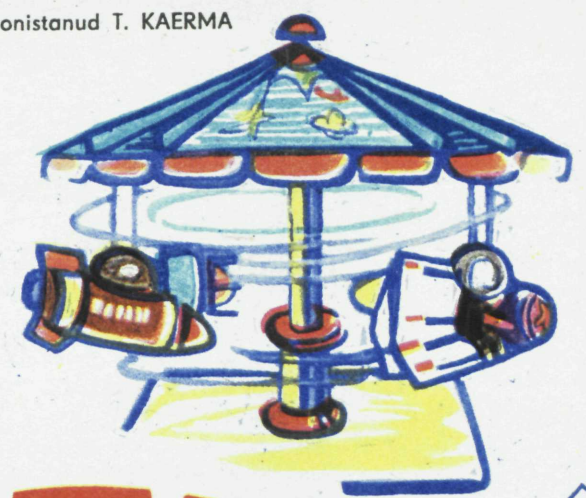
Milles oli Kadri eksinud?

ÄRA!

SEDA SINIST JOONT MOODA LÕIKA VÄLJA KORVALOLEV KASITÖÖLEHT

Joonistanud T. KAERMA

Valmista endale kosmosekarussell.
Lõika välja karusselli katus (muidugi koos nelja valge ribaga). Katusel näed kolmekaupa siniseid jooni. Ääripoolsete joonte järgi voldi katus ülespoole, keskmiste joonte järgi allapoole. Nii saad kaheksa volti. Need liimi altpoolt kokku. Katuse ääresakid murra alla. Kosmoselaevad lõika välja neid ümbritsevat sinist joont mööda. Punktiiri järgi murra kosmoselaevad kokku ja kleebi karusselli katuseribade külge. Nüüd vajad 10 sm pikkust puupulka. See torka tühja niidirulli sisse nii, et ta seal ei liigu. Niidirull kleebi paksemale papile. Niidirull ja puupulk värvi oma soovi kohaselt. Pulga ülemisse otsa kinnita värvilise knopka või nõõpnõelaga karusselli katus. Kui sa nüüd karusselli katuse vortidele puhud, hakkab karussell tiirlema.

ARVA

MISSUGUSED KOERAD?

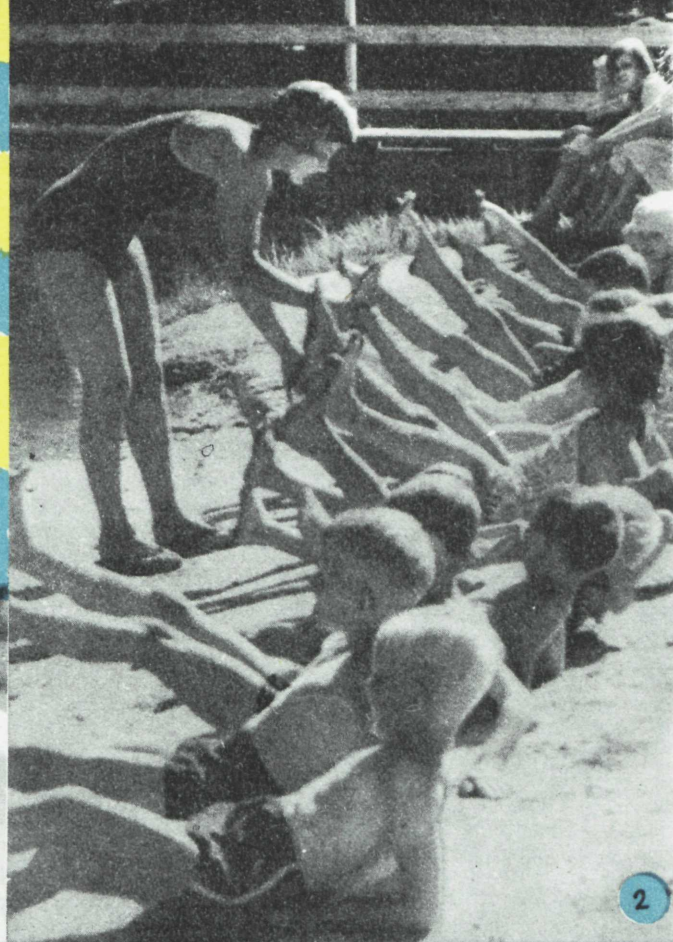
Igal nimekaardi omanikul on üks või kaks koera. Kui sa peremehe nimes tähti pisut ümber sead, saad teada, mis tõugu kellegi koerad on.

ÄRA!

Päike õhk ja vesi

Kas sa tead, kes on sinu suured sõbrad, aga haiguste kõige kurjemad vaenlased? Päike, õhk ja vesi. Kes suvel ennast hoolega karastab, seda käivad haigused harva kimbutamas. Ja mis võiksi palaval suvepäeval suplustest veel suurem lõbu olla! Borja, Olegi ja Kalevi arvates (pilt 1) on karastavas vees möllamine üle kõige. Oktoobri-lapsed Borja, Oleg ja Kalev olid suvel Kose-Lükatä pioneerilaagris. Koos pioneeridega õppisid nad ka hoolega ujumist. Vaata, kuidas see käib (pilt 2)! Algul koguni kuival maal. Pärast suplust aga tegi iga poiss või tüdruk nii nagu Arkadi pildil 3. Ära sina ka veest välja tulles unusta ennast kareda rätikuga kuivaks hõõrumast.

G. GERMANI tekst ja fotod

Esikaanel A. VENDERi joonistus
„Esimised kirjatähed”.

ELKNU Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu ajakiri „Täheke” nr. 9 — 1963.
Toimetuse kolleegium: L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, L. Põhi, H. Raigna.
Toimetaja H. Pukk. Kunstiline toimetaja E. Pikk.
EKP Keskkomitee Kirjastus. Tallinn, Lauristini 1, tel. 422-28. Toimetuse aadress: Tallinn,
Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.

Laduda antud 1. VIII 1963. Trükkida antud 31. VIII 1963. Trükiarv 41 800. Paber 60×90, 1/8. Trükiproognaid 2. Arvutusproognaid 3,1. MB-07527. Tellimise nr. 1140.
Trükikoda „Oktoober”, Tallinn, Tartu mnt. 41.
Журнал «Звездочка». На эстонском языке. Издатель ЦК ЛКСМ Эстонии

ИНДЕКС 78231
HIND 15 KOP.

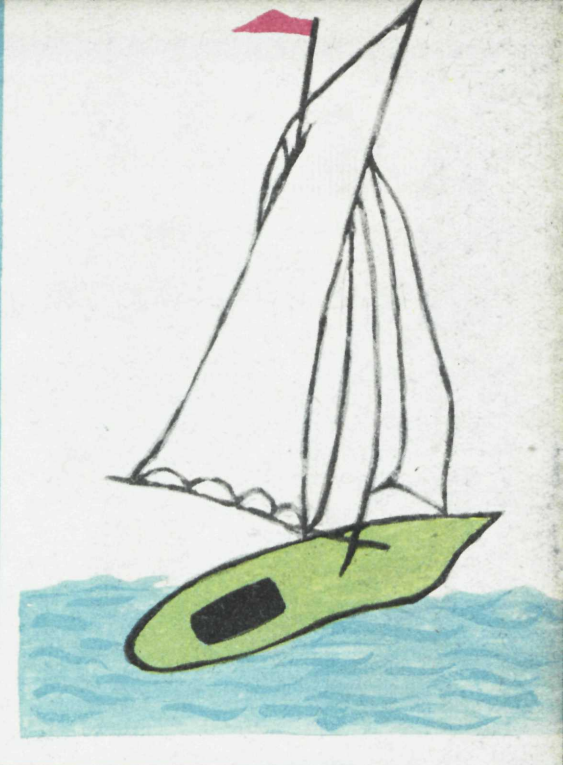
MEIE VÄIKESED SÕBRAD

Talvel me külastasime igal teisipäeval Tallinna 53. Lasteaia mudilasi. Poisid meisterdasid väikestele mänguasju, tüdrukud aitasid nukke riietada. Kleepisime mudilastele vihikusse ka pilte. Veel käisime neil oma nukuteatriga külas. Mängisime seal näidendit „Kakuke“.

Koos valmistasime ette mõistatustekoonduse. Rõõmuga lahendasid väikesed mõistatusi ja esitasid neid omakorda meile. Lasteaias lugesime luuletusi ja laulsime. Esinejateks polnud alati meie, vaid ka meie väikesed sõbrad. Nad esitasid lõbusaid laulukesti ja luuletusi.

Pärast suvepuhkust need toredad külaskäigud lasteaeda kindlasti jätkuvad, sest seal on nii huvitav.

ERICH ALLIK, ALLAN LADVAS, INGRID VEERMÄE,
LIDIA GURJANOVA, HELLE VANKER,
Tallinna 2. Keskkooli IV-b klassi pioneerid

„Purjepaat merel“ – joonistas Rakvere 1. Keskkooli I klassi õpilane MAIRE SIIRAK.

MINU VEND

Mul on hea vend. Ta nimi on Heigo ja tal on rinnas täheke. Me mängime ja laulame. Vend õpetab mulle ka tähti. 1. maiks aga kinkis Heigo mulle punase lipu.

5-aastane TERJE LIIPP Pärnust

MATKAJAD

LÄBI METSA LÄHEVAD
MEIE VÄIKSED MATKAJAD.
KÕIGE EES ON JUKU,
EGA TA EI TUKU.

KALLE ASTUB TAGA,
EGA TA EI MAGA.
KOTT ON SELJAS KALLEL,
KOTIKE KA MALLEL.

KESKEL ON VEEL JUURA,
TEMA TAGA MURRA.
MURRA JÄREL KIISU,
TEMA NIMI MIISU.

AINO TELLING,
Põlva raj. Toomasmäe Algkooli
III klassi õpilane

Täna on ära trükitud koguni kaks kassipilti korraga! Ei tea miks? Sellepärast et mõlemad kiisud on hästi joonistatud. Valge ja laisa

kassi joonistas kuue-aastane SIRJE SOTNIK, kes elab Tartus. Musta kassi pilt aga on RITA RAADIKU töö. Rita on viie-aastane ja käib Rapla lasteaias.

